

XII OGÓLNOPOLSKI KONKURS EKOLOGICZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
KLASY IV-VIII
W ROKU SZKOLNYM 2021/2022
ETAP SZKOLNY

Miejsce na metryczkę ucznia

Drogi uczestniku Konkursu Ekologicznego!

Miło nam, że zdecydowałaś/eś się wziąć udział w XII Ogólnopolskim Konkursie Ekologicznym. Przed Tobą I etap konkursu.

*Zanim rozpoczniesz rozwiązywanie zadań, wpisz na teście nadany Ci kod ucznia oraz zapoznaj się z poniższą **instrukcją**:*

- 1. Poprawnie uzupełnioną metryczkę wrzucić do zbiorczej koperty, którą posiada przewodniczący komisji konkursowej. Koperta zostanie zaklejona po wrzuceniu metryczek wszystkich uczestników etapu szkolnego.*
- 2. Masz przed sobą test składający się z **27 zadań** - ewentualny brak zgłoś członkom Komisji Etapu Szkolnego.*
- 3. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **90 minut** - 15 minut przed upływem czasu przeznaczanego na rozwiązanie zadań zostaniesz o tym poinformowany przez członków Komisji Etapu Szkolnego.*
- 4. Przeczytaj uważnie polecenia do wszystkich zadań i rozwiąż je zgodnie z instrukcją.*
- 5. W odpowiednich miejscach czytelnie i starannie zapisuj rozwiązania długopisem - zapisy ołówkiem lub długopisem zmatywalnym nie będą oceniane.*
- 6. Rozwiązania zadań testowych zakreślaj kółkiem O - jeżeli się pomylisz, przekreśl błędna odpowiedź znakiem X, a poprawną otocz kółkiem O.*
- 7. W zadaniach zamkniętych jest tylko jedna poprawna odpowiedź. **Wyjątkiem są zadania 15-18.***
- 8. Nie używaj korektora.*
- 9. Podczas rozwiązywania zadań zabronione jest używanie kalkulatorów i telefonów komórkowych.*
- 10. Na końcu testu znajduje się brudnopis, zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.*
- 11. Pracuj samodzielnie i nie przeszkadzaj innym – w przeciwnym wypadku możesz zostać wykluczona/y z Konkursu.*

Powodzenia!

Informacja do zadań 1-3.

Przebudową drzewostanów określamy zmianę składu gatunkowego w celu dostosowania do wymogów siedliska lub modyfikację jego struktury wiekowej.

Wg Chromy Maciej, „*Wielkie leśne przemeblowanie*”

Zadanie 1. [0-1]

Proces przebudowy drzewostanów dotyczy lasów:

- A. o dobrej kondycji
- B. o zróżnicowanym składzie gatunkowym
- C. położonych na terenach górskich
- D. poddawanych długofalowym zanieczyszczeniom przemysłowym.

Zadanie 2. [0-1]

Wymień korzyść płynącą z przemeblowania lasów.

Zadanie 3. [0-2]

Wymień dwa czynniki, które bierze się pod uwagę, planując przebudowę lasu.

1. _____

2. _____

Zadanie 4. [0-1]

Światowy Dzień Ptaków Wędrownych obchodzony jest w:

- A. Pierwszy weekend marca
- B. Drugi weekend marca
- C. Pierwszy weekend maja
- D. Drugi weekend maja

Zadanie 5. [0-3]

Oceń prawdziwość informacji. Wpisz słowo „*Prawda*”, jeśli zdanie jest prawdziwe lub „*Falsz*”, jeśli jest fałszywe.

- I. Samica żółwia błotnego opiekuje się jajami do czasu wylęgu młodych. _____
- II. Żółwie błotne składają jaja w środowisku wodnym. _____
- III. Jednym z zagrożeń dla populacji żółwia błotnego jest wzmożony ruch drogowy.
_____
- IV. Żółw błotny na terenie Polski objęty jest ścisłą ochroną gatunkową. _____
- V. Żółw błotny w Polsce jest uznawany za gatunek endemiczny. _____
- VI. Na terenie Polski prowadzona jest introdukcja żółwia błotnego. _____

Zadanie 6. [0-1]

Jak wynika z ostatniej Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu udział powierzchniowy drzew iglastych spadł, a w przypadku gatunków liściastych, takich jak dąb, buk, brzoza czy grab, znacząco wzrósł.

Wg Chromy Maciej, „*Wielkie leśne przemeblowanie*”

Ile procent zajmuje obecnie udział powierzchniowy sosny a ile lasów liściastych? Zaznacz prawidłową odpowiedź.

- A. Sosna zajmuje 58% a lasy liściaste ok. 30%.
- B. Sosna zajmuje ok. 30% a lasy liściaste 58%.
- C. Sosna zajmuje 58% a lasy liściaste niewiele ponad 40%.
- D. Sosna zajmuje niewiele ponad 40% a lasy liściaste 58%.

Zadanie 7. [0-1]

Jakie zmiany zachodzące w organizmie ptaków umożliwiają im przetrwanie podróży w czasie migracji? Podaj jeden przykład.

Zadanie 8. [0-2]

Do jakiej gromady należą wymienione zwierzęta terenów podmokłych? Zapisz **nazwę gromady** przy podanym przykładzie.

- I. wążka _____
- II. bocian biały _____
- III. zaskroniec zwyczajny _____
- IV. żółw błotny _____

Zadanie 9. [0-1]

Wyjaśnij, co oznacza poniższy symbol.

Zadanie 10. [0-3]

Podaj nazwy **parków narodowych**, których loga przedstawiono poniżej.

A. _____

B. _____

C. _____

Zadanie 11. [0-4]

Poniżej zamieszczono zdjęcia czterech gatunków ptaków występujących w Polsce.

Wpisz pod rysunkami nazwy gatunkowe rozpoznanych ptaków.

Na podstawie: <http://www.lasy.gov.pl/pl>

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

Zadanie 12. [0-1]

Wyjaśnij, czym jest **mikoryza**.

Zadanie 13. [0-1]

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Rozwój biocenozy na terenie, który został zniszczony przez pożar to przykład sukcesji *pierwotnej / wtórnej*.

Zadanie 14. [0-3]

Wśród zasobów przyrody wyróżniamy zasoby niewyczerpywalne oraz wyczerpywalne odnawialne i nieodnawialne. Dopasuj wymienione **przykłady zasobów** do odpowiednich kategorii (A-C), wpisując do tabeli cyfry 1-8. Każdą cyfrę można wykorzystać tylko raz, a do danej kategorii może pasować więcej niż jeden przykład.

1. energia słoneczna	5. węgiel
2. powietrze	6. energia geotermalna
3. gaz ziemny	7. rudy metali
4. gleba	8. energia wiatru

A. zasoby niewyczerpywalne	B. zasoby wyczerpywalne odnawialne	C. zasoby wyczerpywalne nieodnawialne

Zadanie 15. [0-2]

Co to jest las? Zaznacz **dwie** odpowiedzi.

- A. Grunt o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną, drzewami i krzewami.
- B. Grunt o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha okresowo pozbawiony roślinności leśnej.
- C. Lasem możemy nazwać grunty tylko, gdy są pokryte drzewami leśnymi w wieku 100 lat i więcej.
- D. Jest to grunt pokryty drzewami i krzewami oraz runem leśnym z wyłączeniem polan, łąk i mokradeł śródleśnych.

Zadanie 16. [0-3]

Ekosystemy lub pojedyncze elementy przyrody mogą być obejmowane ochroną. Zaznacz **trzy działania**, które mogą być **zabiegami ochrony czynnej**:

- A. wypas owiec na murawach kserotermicznych
- B. zaniechanie gospodarki leśnej w rezerwach przyrody
- C. wycinanie zarośli zarastających torfowiska
- D. usuwanie gatunków obcych drzew w drzewostanach będących otuliną rezerwatu przyrody

Zadanie 17. [0-2]

Wśród poniższych stwierdzeń znajdują się **dwie nieprawdziwe**. Zaznacz je.

- A. Od 1945 roku lasów w Polsce przybywa.
- B. Gatunkiem zajmującym największą powierzchnię lasów w kraju jest sosna zwyczajna.
- C. Drzewa leśne to organizmy, które nie ulegają wpływowi zmian w środowisku, dlatego stanowią nienaruszalny składnik ekosystemów leśnych.
- D. Zrównoważona i wielofunkcyjna gospodarka leśna prowadzona w Polsce wywołuje negatywny wpływ na klimat, przyczyniając się do jego zmian.

Zadanie 18. [0-3]

Które ze **zwierząt leśnych** wyrządzają szkody w lasach, żywiąc się częściami młodych drzew oraz uszkadzając je, mogą stanowić zagrożenie dla udanego ich odnowienia i wzrostu młodych drzew (drzewostanów)? **Zaznacz trzy odpowiedzi**.

- A. jeleń
- B. lis
- C. łoś
- D. sarna

Zadanie 19. [0-4]

Poniżej w punktach A-D podano opisy czterech **Parków Narodowych**. Przypisz do każdego opisu jedną nazwę parku spośród podanych w ramce (Uwaga - nie wszystkie nazwy powinny zostać wykorzystane).

Babiogórski PN • Białowieski PN • Bieszczadzki PN • Kampinoski PN •
Karkonoski PN • Poleski PN • Słowiński PN • Tatrzański PN

- A.** Park ten leży we wschodniej części Beskidu Żywieckiego. Powstał m.in. ze względu na charakterystyczny dla gór piętrowy układ roślinności i występowanie rzadkich gatunków roślin naskalnych.

Odpowiedź: _____

- B.** W parku tym znajdują się rozległe obszary bagienne, lasy, a także śródładowe wydmy. Na jego terenie żyje większość rodzimych gatunków ptaków oraz niemal połowa występujących w Polsce gatunków ryb. Park zajmuje obszar ponad 38 500 ha.

Odpowiedź: _____

- C.** W Parku tym występują torfowiska i rozległe rozlewiska, które stanowią ostoję ptaków wodno-błotnych i zapewniają im miejsce do gniazdowania.

Odpowiedź: _____

- D.** Park ten powstał, aby chronić ruchome wydmy, przybrzeżne jeziora, bagna, łąki wraz z żyjącymi tam organizmami.

Odpowiedź: _____

Zadanie 20. [0-1]

Podaj przyczynę **wylesiania**.

_____

Zadanie 21. [0-4]

Poniżej zamieszczono zdjęcia czterech **gatunków drzew występujących w Polsce**.

Do każdego zdjęcia dopasuj jedną nazwę spośród podanych w ramce (Uwaga - nie wszystkie nazwy powinny zostać wykorzystane).

dąb szypułkowy • sosna zwyczajna • modrzew europejski
• jarząb pospolity • głóg • leszczyna

Na podstawie: <https://www.ekokalendarz.pl>

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

Zadanie 22. [0-3]

Wymień trzy poziomy **różnorodności biologicznej**.

1. _____

2. _____

3. _____

Zadanie 23. [0-1]

Co to znaczy, że lasy są wielofunkcyjne?

- A. Różne rośliny w lesie pełnią różne funkcje, dają drewno, są pożywieniem dla roślin i zwierząt, mogą być wykorzystywane w lecznictwie.
- B. Różne drzewostany pełnią różne funkcje: jedne produkują drewno, drugie są miejscem wypoczynku, inne pełnią funkcje ochronne.
- C. Każdy fragment lasu pełni wiele funkcji równocześnie – zarówno ochronne, społeczne jak i produkcyjne.

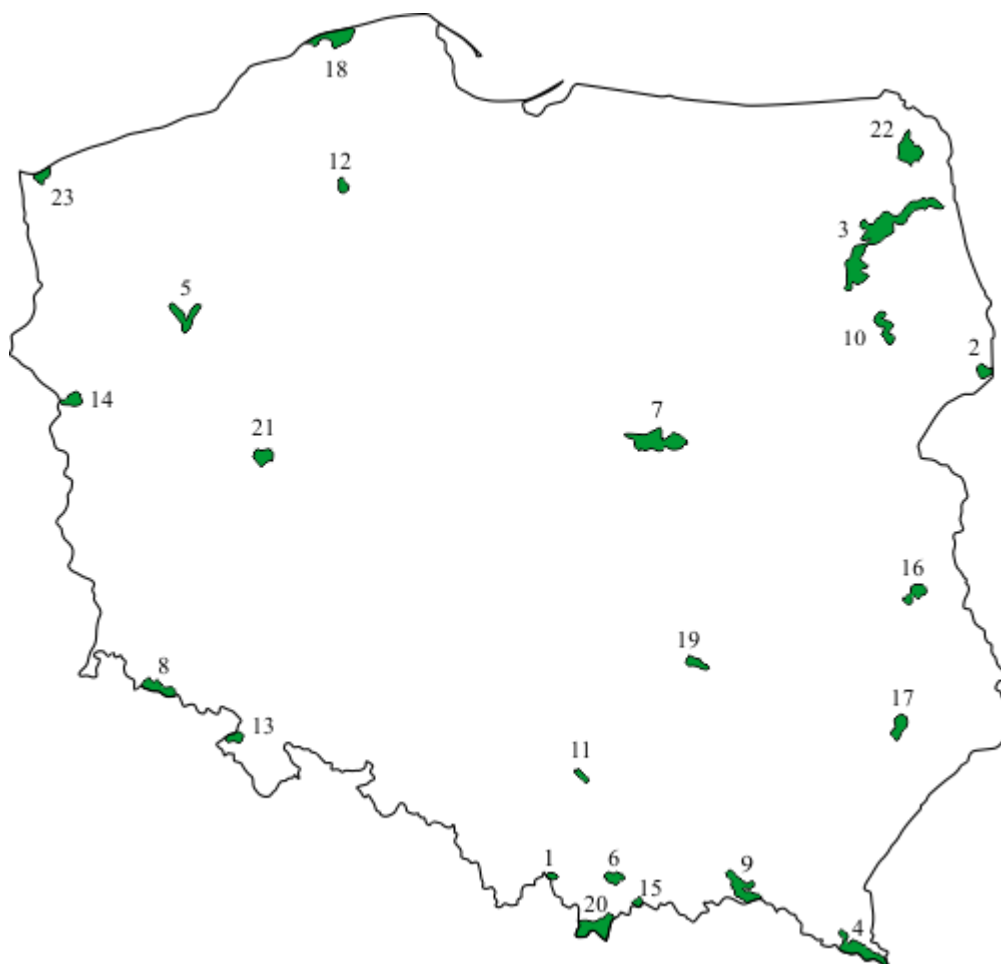
Zadanie 24. [0-1]

Drewno to wyjątkowy surowiec ekologiczny, wielofunkcyjny i niezastąpiony w życiu każdego z nas. Które ze stwierdzeń dotyczących drewna jest **falszywe**?

- A. Najważniejszą cechą, dla której mówimy, że drewno jest surowcem ekologicznym, jest jego odnawialność.
- B. Podczas produkcji drewna pochłaniany i wiązany jest CO₂.
- C. Drewno ma ok. 30 tys. zastosowań i jest wykorzystywane codziennie w każdym gospodarstwie w postaci mebli, papieru, opakowań, instrumentów muzycznych, sprzętu sportowego, zabawek czy materiałów biurowych.
- D. Drewno jest surowcem, którego wykorzystanie należy ograniczać, ponieważ jego zasoby w Polsce maleją.

Zadanie 25. [0-3]

Zapisz **nazwy Parków Narodowych** oznaczonych na mapie cyframi: **13, 15, 17.**

13. _____

15. _____

17. _____

Zadanie 26. [0-2]

Oceń prawdziwość informacji. Wpisz słowo „*Prawda*”, jeśli zdanie jest prawdziwe lub „*Falsz*”, jeśli jest fałszywe.

- I. Mokrałła zatrzymują wodę w środowisku. _____
- II. Zniszczenie torfowisk może wzmocnić eutrofizację środowiska. _____
- III. Obecność mokradeł uniemożliwia migrację zwierząt. _____
- IV. Badanie torfowisk umożliwia naukowcom określenie, jak zmieniał się klimat i zasięgi występowania roślin. _____

Zadanie 27. [0-3]

Dopasuj wymienione **przykłady par organizmów** do łączących ich zależności, wpisując do tabeli cyfry 1-7. Każdą cyfrę można wykorzystać tylko raz, a do danej kategorii pasuje jeden przykład.

1. <i>podnawka i rekin</i> 2. <i>dwa samce jelenia szlachetnego</i> 3. <i>łoś i pędy drzew</i> 4. <i>mszyce i mrówki</i>	5. <i>groch i bakterie brodawkowe</i> 6. <i>wilk i sarna</i> 7. <i>kleszcz i człowiek</i>

Rodzaj zależności	Przykład pary organizmów
Konkurencja	
Drapieżnictwo	
Pasożytnictwo	
Roślinożerność	
Symbioza	
Protokooperacja	
Komensalizm	

BRUDNOPIS

